

HÉT közlap

AZ IZOTÓP TÁJÉKOZTATÓ ELLENŐRZŐ TÁRSULÁS HÍRLEVELE

2019/III.

ITET ÜLÉS

FALUNAP RÁDON

HARANGOK NAPJA

ÖNÖK KÉRDEZTÉK

PENCI FELÚJÍTÁSOK

A VÍZ MAGA AZ ÉLET

MAJÁLIS VÁCKISÚJFALUN

KISNÉMEDI RENDEZVÉNYEK

IZOTÓP INFORMÁCIÓS NAPOK

ITET INFORMÁCIÓ MEGOSZTÁS

ESEMÉNYDÖMPING GALGAGYÖRKÖN

ANGOL NYELVI SZÖVEGÉRTŐ VERSENY

KULTÚRÁLIS ÉLET PÜSPÖKHATVANBAN

Önök kérdezték

A Hétköznap legutóbbi dupla lapszámában a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. már ismertette a 2018. évi közvélemény-kutatás legfőbb eredményeit és tanulságait. A felmérés lehetőséget biztosított arra is, hogy a lakosság feltegye kérdéseit a Társaság felé. Az alábbiakban a szakértők válaszait láthatják témakörönként kifejtve.

Egyértelműen kiderült a kutatásból, hogy a lakosok számára a legfontosabb a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) biztonságos üzemelése. Ennek kapcsán kíváncsiak voltak a környezetellenőrzésre, kiemelten a vízminőségre, hogyan garantálhatják a térség mezőgazdasági termékeinek minőségét, mi alapján lehet azt kijelenteni, hogy nem káros a tároló a környezetre.

A környezetvédelmi szempontok elsődlegesek az RHFT működése során. A radioaktív hulladék kezelésének, tárolásának esetleges környezeti hatásait, az üzemelés során esetlegesen keletkező szennyeződések időben fel kell tární. Ezt garantálni csak megfelelően működő környezeti megfigyelő rendszer üzemeltetésével lehetséges. A mérések céljaira történő mintavételezés a telephely teljes területén, annak környezetében, a felszíni vízfolyások esetében pedig a 20 km-es körzetben történik.

A fióktelep hatóság által jóváhagyott kibocsátás ellenőrzési és környezetellenőrzési szabályzattal, valamint éves mintavételi programmal rendelkezik. A légnemű kibocsátás ellenőrzése az üzemi épület szellőző rendszerének a kéményébe telepített mintavétellel történik. A tárolóterület és az üzemi épület kibocsátását az uralkodó szélirányba telepített folyamatos üzemű monitorok is ellenőrzik. Az RHFT ellenőrzött területén a csapadékvizet is gyűjtik, melyet csak radiológiai és egyéb környezeti paraméterek mérését követően engednek ki a telephely területéről. A monitoring rendszer 1992-ben kiegészült a hidrológiai (talajvízszint és patak-vízhozam) megfigyelőrendszerrel, illetve 2000-től meteorológiai állomás és talajeróziós vizsgálatok is támogatják a biztonsági elemzéshez szükséges adatgyűjtést.

A tároló üzembe helyezése előtt meghatározták a tároló környezetének leglényegesebb pontjait (a környező vízfolyások mentén és a talajvízben) az úgynevezett alapszintet, a működés előtti sugárzási háttértérteket. Az ellenőrző mérések eredményeit ezekhez az 1976-77-ben meghatározott adatokhoz is viszonyítják az RHK Kft. szakemberei.

A telephely környezetellenőrző laboratóriuma jellemzően 40 különböző mintavételi helyről gyűjt rendszeresen növény, talaj, üledék/iszap, aeroszol, kihullás, állati eredetű, felszíni víz, illetve talajvíz mintákat. A telephely környezetéből éves szinten közel 600 mintát (aeroszol, növény, talaj, hal, felszíni és talajvíz) vesznek, melyet saját és szerződött partnerek laboratóriumaiban is mérnek. A környezetvédelmi hatóság rendszeresen ún. összeméréseket végez a telephelyi és a szerződött laboratóriumokkal, melynek során ez idáig mindig megerősítették a mért értékek helyességét.

A talajvédelemért és a mezőgazdasági termékek megfelelőségé-

ért felelős hatóságok, szervek éves rendszerességgel, az RFT-től függetlenül végzik a telephely környezetének és az ott termelt mezőgazdasági termékeknek a radiológiai ellenőrzését.

A témakörhöz kapcsolódóan arról is kérdeztek, hogy van-e bármilyen kapcsolata környezetvédő szervezetekkel az RHK Kft.-nek.

A sugárvédelmi és környezetellenőrző tevékenységről az illetékes hatóságok részére éves jelentés készül. A sugáregészségügyi hatóság évente kétszer, a környezetvédelmi hatóság évente egyszer ellenőrzi a telephely működését, adminisztratív eszközökkel és környezeti minták mérésével.

A lakosságnak a tároló üzemeltetéséből származó sugárterhelése nem mutatható ki. Ezt a tényt az ellenőrző hatóságok és független szervezetek ellenőrző mérései is megerősítik.

Ugyancsak a biztonság témakörével szoros összefüggésben érdeklődtek arról a lakosok, hogy milyen fejlesztésekkel növelte az RHK Kft. a több mint 40 éves létesítményben a biztonság szintjét.

A 2000-es évek elejétől kezdődően több ütemben és több területen került sor felújításokra, korszerűsítésekre. Ezek magukban foglalják az üzemi épület átalakítását, radioaktív hulladék-kezelő technológiák telepítését (forró kamra, tömörítő prér, cementező berendezés, stb.); a III. és IV. medencesorok környezetének talajstabilizációs munkáit, a fizikai védelmi rendszer további korszerűsítését (korszerű követelményeknek megfelelő külső kerítés kiépítése, modernizált észlelő-értékelő-riasztó rendszer telepítése, az irodalabor épület kibővítése); légtechnikai hálózat rekonstrukcióját, amely magába foglalja egy új szellőző kémény, egy új légtechnikai rendszer és egy új villamos betáplálás kiépítését. A vizuális ellenőrző rendszer egyes elemeinek (kamerák és érzékelők) telepítése az Országos Atomenergia Hivatal – DoE (az USA energetikai minisztériuma) közötti, terrorizmus elleni együttműködés keretében történt meg, amelynek során a DoE a 72 beépítendő eszközök egy részét finanszírozta.

Arra is többen kíváncsiak voltak, hogy miért pont ide került a tároló, lesz-e bővítve a jövőben, illetve meddig tervezik itt tárolni a hulladékot.

Radioaktív hulladék már az 1950-es évek óta keletkezik Magyarországon. Eredetileg Solymáron létesítettek egy ideiglenes hulladéktárolót, ám az a hulladékok hosszú idejű elhelyezésére alkalmatlannak bizonyult. Egy kedvezőbb hidrogeológiai telephelyre volt szükség, ahol a talaj kedvező vízszigetelő tulajdonságokkal rendelkezik. A Püspökszilágy-Kisnémedi határában elterülő RHFT ezeknek a kritériumoknak megfelel: az agyagos-lössz talaj, amelyre a telep épült, természetes gátként szolgál a további mérnöki gátak mellett, valamint a talajvíz szintje is 17-20 méterrel a medencék alatt van, így garantálva, hogy nem juthat ki radioaktív izotóp a telephelyről. Azt azonban fontos kiemelni, hogy a fióktelep nem bővíthető tovább a jövőben, hiszen akkor nem tudná garantálni ezeket a fontos követel-

ményeket. A jelenlegi üzemeltetési engedély alapján 2067. december 31-ig fogadhatnak itt hulladékot, majd lezárásra kerül az intézmény.

Egy-egy érdeklődő arról is kérdezett, hogy a globális felmelegedés bármilyen hatásával kell-e számolni a tároló működése kapcsán, illetve, hogy képes lenne-e az RHK Kft. időben értesíteni a lakosságot, ha baj van.

A globális felmelegedés hatásaival nem kell számolni egy ilyen tároló esetében, ennek ellenére az RHK Kft. folyamatosan gyűjti a meteorológiai adatokat és tisztában van a tendenciákkal. Az utóbbi kérdésre, miszerint képes lenne-e a Társaság időben értesíteni a lakosságot baj esetén, egyértelműen igen a válasz. Az RHK Kft. balesetelhárítási intézkedési tervvel (BEIT) és válságkommunikációs kézikönyvvel is rendelkezik. A BEIT célja, hogy szabályozza azokat az intézkedéseket, amelyek az RHFT területén bekövetkező esetleges vészhelyzetben a dolgozókat, beavatkozókat, lakosságot érő sugárterhelés mértékét

megengedett értéken belül tartják. A tervben kiemelt szerepe van a lakossági tájékoztatás módjának és elveinek is. A válságkommunikációs kézikönyv ennél tágabb értelemben értelmezi a „baj” fogalmát, hiszen minden lehetséges rendkívüli eseményre forgatókönyvet állít fel, amely valamely módon az RHK Kft.-re negatív hatással van. A létesítmény közeli települések lakosságát esetleg érintő, veszélyeztető eseményekre szintén pontos útmutatást ad a kommunikáció, információátadás terén.

Többen érdeklődtek afelől is, hogy mikor lesz látogatható az intézmény.

Az RHK Kft. tájékoztatása szerint ősszel szeretnének nyílt napot tartani, amely során megtekinthetők lesznek a biztonságnövelő program végrehajtásához szükséges, már elkészült létesítmények is (könnyűszerkezetes csarnok, konténment). A későbbiekben pontos tájékoztatást is adnak majd az eseményről, amelyre minden érdeklődőt sok szeretettel várnak.

ITET

Információ megosztás az ITET tagtelepüléseivel

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója, Dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) fióktelepén, tartotta soron következő negyedéves tájékoztatóját, amelyet Honti Gabriella a társaság Kommunikációs Önálló Osztályának vezetője nyitott meg.

Dr. Kereki Ferenc bevezetőjében örömet fejezte ki, hogy az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) az Innovációs és Technológiai Minisztériummal (ITM) megkötötte az ez évi Támogatási szerződését. Így a Társulás folytatni tudja önként vállalt tájékoztatási tevékenységét és a tagtelepülések feladatvállalásainak megoldását is elősegíti.

Elmondta, hogy a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolója soron következő kamrájának elindul a kivitelezése, a fedezetigazolást már megkapta a Társaság, pályázati szakaszban van a program.

A Bataapátiban lévő Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolóban (NRHT) készülnek az új típusú hulladék csomagok elhelyezésére, ennek technikai feltételeit kell bemutatni a hatóságnak. Az idei évben megkezdik a III. kamra – bányászati kialakítása utáni – technológiai kialakítást.

A nyugat-mecseki kutatásokkal kapcsolatban, amely a nagy aktivitású és hosszú élettartamú hulladékok, illetve a kiegészítő fűtőelemek számára alkalmas tároló létesítésének lehetőségét vizsgálja a területen található agyközetben, arról tájékoztattott az ügyvezető igazgató, hogy további 3 fűrésra rendelkeznek engedéllyel, ezeket szeretnék elindítani. A többéves feladatokra Keret programot készítettek, amellyel kapcsolatosan az engedélyező hatóság közmeghallgatást tartott Bodán.

Az RHFT-ben végzett munkákról Hák Viktor fióktelep-vezető

tájékoztatta az ITET tagtelepülések polgármestereit. Kiemelte, hogy az Izotóp Intézet Kft. részéről a tervezett beszállítások megvalósultak. A biztonságnövelő programmal napra készen állnak. Folyamatban van a telephely körüli háttér sugárzás mérő egységek kialakítása, amelyeket Váciskisújfaluban és Kismémedi-ben telepítenek, a munkákat a Katasztrófa védelem koordinálja. A püspökszilágyi lakossági tájékoztató állomás és kijelző rendszer kialakítására is megszületett a megállapodás, a munkákat az RHK Kft. finanszírozza, ígéretének megfelelően.

A tájékoztatón elhangzott információkhoz több polgármester elmondta véleményét. Az ITET elnöke beszámolt a Társulás májusig végzett tájékoztató tevékenységéről, rendezvényeiről. Az ITET Ellenőrző Csoport elnöke, a csoport tevékenységéről adott számot.

ITET ülés tájékoztatóval és alszerződés aláírással

EDELMA György, az ITET elnöke összegezte a májusig elvégzett feladatokat

Az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) Társulási Tanácsa (TT) május nyolcadikán ülésezett a Kisnémedi Polgármesteri Hivatalban.

A tagok teljes létszámban megjelentek. Az első napirend keretében Edelman György elnök adott tájékoztatást a társulás májusig végzett tájékoztató tevékenységéről. Az írásban kiküldött tájékoztatóból kiemelte a XV. szilárd Leó verseny szervezését és lebonyolítását. Szólt a GMF Brüsszeli elnökségi üléséről, amelyre meghívták. A téma a GMF jövőbeni tevékenysége, az

ez évi elnök választás után. Felhívta a figyelmet a májusra tervezett Izotóp Információs Napokra, és kérte a tagtelepülések vezetőit a részvételre.

A második napirend keretében a tagtelepülések polgármesterei aláírták az ITET-el kötött Támogatási alszerződést, amely a 2019. év tájékoztatói feladataihoz biztosít támogatást. Az ITET TT ülés után a települési vezetők az RHFT fióktelepre utaztak, ahol a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. vezetői tartottak negyedéves tájékoztatást munkájukról.

Izotóp Információs Nap Kisnémediben

Az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) tagtelepüléseinek önkormányzatai önként vállalt feladata, a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) fióktelep környezetében élők tájékoztatása, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. által adott információk felhasználásával. A társulás fényreklámon, a HÉTKözlap újság hasábjain, videó hírlevélben folyamatosan végzi e tevékenységet. Az egyéb rendezvények között megtalálható a Boronkay Nap, a Szilárd Leó fizika és kémia szaktantárgyi verseny, a közmeghallgatások és évek óta az Izotóp Információs Napok.

Az idei első információs nap Kisnémediben volt május 11-én, amelyen az egyéb programok (Falunap) mellett sokan kértek információt és beszélgettek az ITET – RHK Kft. információs pultjánál, a Gosztonyi kertben. Az RHK Kft. részéről Honti Gabriella kommunikációs osztályvezető, az ITET -t képviselőként Szódi Imre munkatárs adott választ az érdeklődők kérdéseire. A jelenlévők közül sokan vállalkoztak az ITET TOTÓ és az RHK Teszt kitöltésére.

Összeségében elmondható, hogy a személyes kapcsolatokat, a kérdésekre adott válaszokat pozitívan értékeli a lakosság. Cél az őszinte és tárgyilagos információ csere, a fiatalok és idősebb korosztály részére egyaránt.

SZÜLŐK ÉS GYEREKEK EGYÜTT TÖLTÖTTÉK KI A TOTÓ-T

ITET TOTÓ TÖLTŐ

Jó időben-jó hangulatú Izotóp Információs Nap Rádón

Az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) május 25-én Rádón tartotta ez évi második Izotóp Információs Napját. A rendezvény kapcsolódott a Falunap és Majális eseményéhez.

Az egész Községet megmozgató programokon nagyon sokan részt vettek, akikhez szép számban csatlakoztak Pencről, sőt Vácról és Budapestről is. Az ITET sátnál, ahol a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) kommunikációs munkatársa is jelen volt, hatvannál is többen töltötték ki az ITET TOTÓ-t és sokan közülük az RHK Kft. teszt lapját. Megállapítható a válaszok alapján, hogy a helyiek kellőképpen tájékozottak az ITET munkájáról és ismerik a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) tevékenységét. A látogatók szívesen bekapcsolódtak az ismeretszerzésbe, a fiatalok is kellőképpen nyitottak és informáltak voltak. A közelgő gyermeknap alkalmából a Társulás tájékoztató szóróanyagaival elsősorban a gyermekeket célozta meg.

Az ITET sátránál, a Társulás tagtelepüléseinek polgármesterei mellett, megjelent Dr. Rétvári Bence Országgyűlési képviselő is, aki szintén kitöltötte ITET TOTÓ-t. Összeségében a rendezvény elérte célját, nem csak a tájékoztatásra nyílt mód, de a kitöltött tesztlapok alapján kijelenthető, hogy a térségben élők tisztában vannak az RHFT-ben végzett radioaktív hulladék-kezelési feladatokkal és a Társulás munkáját is ismerik.

GALGAGYÖRK

Eseménydömping Galgagyörkön

Szent Iván Éji Futás

Idén már hetedik alkalommal kerül megrendezésre a Galgagyörki Sportegyesület által életre hívott sportrendezvény. Június 21-én, pénteken este, nyolc korosztályban, óvodásoktól nyugdíjasokig, mérhetik össze a vállalkozó kedvű futók, kitartásukat, tüdejüket. A labdarúgó pályáról induló körversenyeket, tábornőz gyűjtás, közös szalonnasütés, és éneklés követi késő éjszakáig.

Gosztonyi Piknik

A sportot az ételek élvezete követi, július 13-án. A közös munkával felújított Gosztonyi kertben, szombat délelőttől főzhetik a benevező csapatok a verseny menüt. Idén mindannyiunk kedvenc színésze ihlette meg az ételeket, „Bud Spencer menüben” lehet versenyezni, hagymás babbal, Minestrone levestel, spagettivel. Lesz lehetőség táncolni, a gyerekeknek fürdeni, illetve az önkormányzat szervez sör-virslis versenyt is.

Augusztus 20.

A nemzeti ünnepen nem marad el a szokásos tűzijáték, amelyet most a Tahy kastély kertjéből élvezhet a valószínűleg népes közönség. A helyszínválasztás oka az, hogy a rakéták fellövését megelőzi majd Géci Erika koncertje.

III. Galga-Party

Szeptember 14-én kerül megrendezésre a település legnagyobb eseménye, a harmadik Galga-Party fesztivál, amely az elmúlt években több ezer vendégnek nyújtott szórakozást. Idén ismét változatos fellépők érkeznek: Kaczor Feri, Pataki Attila, Zoltán Erika, Happy Gang, Krisz Rudi lesznek felelősök a zenéért. Dj. Náksi és Dj. Sylvester pedig a táncoltatásért.

A helyi közösségek az önkormányzattal karöltve minden évben lelkesen szervezik a már hagyományossá váló eseményeket Galgagyörkön.

Mindig is fontosnak éreztük egy összetartó közösség építését Galgagyörkön. A sok, önkéntes munka mellett, fontos szerepe van ebben a közös eseményeknek, ünnepeknek. Jó alkalmat adnak ezen események arra, hogy kimozdulhassunk a napi rutinból,

a gondok helyett az örömeikről szóljanak a beszélgetések. A mai világban a személyes találkozók egyre fontosabbá válnak, hiszen ebben a technikai buborékban, amelyben élünk, a „facebook világban”, egyre kevesebb valóban tartalmas beszélgetésre van módunk – mondta Matejcsok Zsolt polgármester.

Várunk mindenkit Galgagyörkre!

KISNÉMEDI

Két rendezvény egy napon

A Kiszénmedi Önkormányzat idén a majális és gyermeknapot összevonva tartotta meg a falunappal május 11-én.

A gyerekek egész nap ingyen használhatták a három körhintát és ugrálóvárat a „Némédi vidámparkban”. Aki inkább logikai játékokkal játszott volna, annak is jutott választék, népi fajták vagy agytorna egy sakkmesterrel. Délután gyermekműsorral, kutyabemutatóval kezdődtek a színpadi műsorok.

Fellépett a Kiszénmedi Faluvédő Egyesület kórusa, a helyi alakformáló csoport is, volt operettműsor és tánciskola is. Az est két sztárvendége Loretta és Szabó Ádám volt, hajnalig a Gégő band zenekar játszott.

Vadadi Adrienn Kiszénmedin

Vadadi Adrienn meseíró volt április végén a Kiszénmedi Községi Könyvtár vendége.

Az ovisokat játékos feladatokkal vonta be felolvasott meséibe. Ez alkalommal könyvei közül a még nem iskolás korosztálynak szóló mesékből olvasott fel.

A korábban óvónőként dolgozó író, meséivel minden ovis figyelmét lekötötte a találkozó idejére. A könyveiből már most is kölcsönözhető több történet a könyvtárban.

Gyermekegészség az életmód akadémián

A gyermekegészség volt a fő témája a Kiszénmedi községben tartott előadásnak, de emellett számos olyan téma is érintésre került, ami nem csak a gyerekekre, hanem bármelyik korcsoportra alkalmazható.

Az előadásban Katona Zsuzsanna részletesen érintette a napi vitaminbevitel fontosságát, azokra a vizsgálatokra hivatkozva, amelyek a mai zöldségek és gyümölcsök tápanyagtartalmának jelentős csökkenését mutatják. Szóba került a rendszeres mozgás és vízfogyasztás, valamint a mindennapjainkban is használható táplálkozási tanácsok. Több gyakorlati tanácsot is kaphattak a résztvevők arról, hogy mire érdemes figyelni testünk jelzéseiből.

A Kiszénmedi Életmód Akadémia című előadássorozatban a jövőben szeretnék még egészség témakörben további előadásokat is tartani – emelte ki Edelman György polgármester.

HARANGOK NAPJA - 2019. 07. 20.**Őrbottyán- Kossuth utcai sportpálya****14:00 - Megnyitó, díjátadás, Ökumenikus Istentisztelet****15:00 - Kalap-Jakab gyerekműsor****16:15 - Bóbita gyerekzenekar****17:00-18 00 - Helyi és Kalász testvértelepülés csoportjainak előadása: Városi Kórus, Őrbottyáni Csendítő Néptáncegyüttes, Kvassay Klub, Hegedűs Géza Kulturális Egyesület és a Vácbotyáni Hagyományörző Nyugdíjas Klub közös műsora, Kalász testvértelepülés****18:00 - Közös vacsora, 600 adag meleg étellel várjuk vendégeinket****18:30 - Unique****19:30 - Z'ZI Labor, Janicsák István és a Veresegyházi asszonykórus****20:30 - Roy és Ádám****21:30 - Maksa Zoltán humorista****22:00-24:00 - Madarász Endre és zenekara****Kapcsolódó programok****Nyitott ajtók:**

Egész nap szabadon látogatható a Bottyán Equus Hungária Ló és Kutyaotthon, és a vácbotyáni településrészen található Tájház

Nyílt nap a Harangöntödében:

9:00, 12:00, 15:00, 18:00 órákor betekintést nyerhetnek a harangöntés folyamatába, illetve harangtörténeti előadást hallhatnak Gombos Miklós úrtól. Az öntöde látogatása kizárólag a fent leírt időpontokban lehetséges!

Szervezők a műsorváltozás jogát fenntartják!

Rossz idő esetén a rendezvény a Kvassay Jenő Általános Iskola aulájában kerül megrendezésre!

JANICSÁK ISTVÁN ÉS A VERESÉGHÁZI ASSZONYKÓRUS**A ROY ÉS ÁDÁM TRIÓ****A UNIQUE EGYÜTTES****PENC****Elkészült Penc Önkormányzatának belső felújítása**

Megújult belsővel fogadja Penc Község Önkormányzata az ügyfeleket. Az épület belső megújulása egy pályázati sikernek köszönhetően kezdődhetett el.

A 95 százalékos támogatási intenzitású összegből sor került a belső hőszigetelési munkákra, az elektromos hálózat teljes korszerűsítésére, az akadálymentesítésre és a bútorzat cseréjére is.

A beruházás összköltsége 31.527.854 forint volt, melyből az Önkormányzatnak 1.577.928 forintot kellett önerőként biztosítania.

A munkálatoknak köszönhetően az épület fenntartási költségei is minimálisra csökkennek.

POLGÁRMESTERI IRODA

Könyvbemutató a Cserhátliget Általános Iskolában

Penc községben egy igen érdekes könyvbemutatót hallgathattak meg a Cserhátligeti Általános Iskola növendékei Dr. Hajdu Zsanett előadásában.

Zsanett két évig élt andoki és amazóniai indiánok közt Bolíviában, majd 2016-ban egy Costa Rica-i őserdei oktatóközpontban tanított egyetemistákat. Diákként önálló kutatóutat szervezett társaival az amazóniai kis faluba, hogy az ott honos gyógynövényeket is feltérképezhessék, melyről később könyvet írt, „A trópusok ajándékai – Szenvedélyes kutatóutam igaz története Bolívia indiánjai között” címmel. Az ott töltött idő élményekben

és kalandokban gazdag történeteit mesélte el egy interaktív előadás keretein belül.

A vetített képekkel bemutatta az indián kultúrát, a dzsungel rejtelmét, a gyógynövényeket, és beszélt az álmai megvalósításáról is, ezzel ösztönözve a penci diákokat, hogy a kitartás és a kemény munka mindig meghozza a gyümölcsét. Az előadás végén mindenki feltehetette kérdéseit, az író pedig türelmesen válaszolt is minden egyes kérdésre, melyből bőven akadt. Természetesen a könyvből is került a penci könyvtár polcára egy dedikált példány.

PÜSPÖKHATVAN

Kulturális élet Püspökhatvanban

LOS ANGELESI NÉPTÁNCOSOK, PÜSPÖKHATVANI ZENÉSZEK

Püspökhatvanban 1992 óta működik az Aszódi Podmaniczky Művészeti Iskola kihelyezett tagozata, ahol elsősorban népi és klasszikus zenét tanulnak a növendékek, de e mellett néptánc és képzőművészeti szak is működik az iskolában, aminek hatása érződik a település kulturális életén.

1992-ben megalakult a Pro Musica Vegyeskórus, pár évvel később a Püspökhatvani Népi Együttes és több, azóta országos hírnévre szert tett népzenei kezdte zenei tanulmányait a helyi zeneiskolában. Nagyrészt ennek köszönhető, hogy rendszeres kulturális programok színesítik a falu életét, melyek közül idén az alábbiak kerültek megrendezésre:

Március 3-án tartotta a település tán legszórakoztatóbb programját, a Zenélő Családok műsorát, ahol olyan amatőr zenészekre csodálkozhattak rá, akikről kevesen tudták, hogy szabadidejükben, saját maguk örömeire hangszert vesznek a kezükbe.

Április 15-én ünnepeltük a költészet napját ünnepelték, melynek keretében Földes László Hobó szórakoztatta verseivel, dalaival a nagyérdemű közönséget. A programon több, környékbeli település költészetet kedvelő lakója is részt vett.

Május 1-jén a Felső Galgamenti Társulás rendezvényén, a „Retró Május 1-jei Felvonuláson” a Püspökhatvani Népi Együttes is fellépett. Az együttes április 7-ére meghívást kapott a XXXVIII. alkalommal megrendezett Országos Néptáncfőversenyre a Papp László Arénába, ahol 15.000 néző előtt képviselték települést. Május 25-én részt vettek a Hagyományok Háza, Májusi Tánc című rendezvényén, ahol a Muharay Gálműsorán a püspökhatvani Fülöp Ferenc díjasok mutathatták meg tudásukat.

Május közepén nagy megtiszteltetés érte a püspökhatvani népzenei zenészeket, ugyanis meghívást kaptak a Los Angeles-i Kárpátok Néptáncegyüttestől az ott élő magyar néptáncosoktól az „Ezerarcú tájak, táncok, történetek” című egész estés műsorra, ahol Jobbágy Bálint és zenekara kísérte az amerikai-magyar táncegyüttest.

Június 2-án került megrendezésre a hosszú idő óta rendszeresen megtartott zeneiskolások tanévzáró gálaműsora, ami bemutatta a falu kulturális életének teljes keresztmetszetét, mert a zeneiskolásokon kívül felléptek az óvodások, a Pro Musica Vegyeskar és a Népi együttes is – mondta lapunknak Bányai József polgármester.

A víz maga az élet

Magyarország első folyamatban épülő "Life Minta Projekt-jének" területi helyszíne a „zászlóshajónak” számító Püspökszilágyon van. A környezetvédők, civil szervezetek által csak cicamicának becézett, szeretett projekt neve a következő: Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében.

A májusi komplett ellenőrzés során a minisztériumokon és hatóságokon túl az Unió monitoring bizottság is rendben talált mindent. Az Arany patakon a forrásoktól az oldaltározó után lévő vízi átjáróig összesen 15 ponton lesznek külterületen természetközeli beavatkozások a száz évnél régebbi magyar és a frissen megismert lengyel, cseh és angol – már üzemelő és megvalósult – klíma és vízvédelmi projektek felhasználásával. A település belterületén zajló vízügyi pályázatok teljesen más forrásból, de kölcsönösen összehangolva és egy rendszerként működve már a nyárra elkészülnek. A projekt lényege az, hogy az éghajlatvédelem és a vízmegőrzés jegyében a nagy víz mennyiségek elrohanását megakadályozva, több és állandóbb víz mennyiség lesz a pataokban valamint a vízgyűjtő területén is. Ami szintén nagyon fontos, nem lesz több villámárvíz és hordalék elöntés sem.

A munkálatok előtt a lombfakadást megelőzve a kikerülő cserjék és a fácskák kivágásra kerültek, a madarak fészkelését és későbbi sérülésüket elkerülendő. A területen lévő két védett növény a mocsári csorbóka és a fehér tündérrózsa a WWF Magyarország, A Duna-Ipoly Nemzeti Park és az önkormányzat köz-

reműködésével át lett telepítve. A mélypontról felfelé haladva az éppen aktuális kételtű életciklust figyelemmel kísérve (kivermelés téli álm után, szerelem, utódlás) fokozatosan haladnak felfelé, biztosítva a menekülési lehetőséget.

A 2021-ig tartó projekt, amit Püspökszilágy több ezer településből kiválasztva nyert el, bemutatandó minta lesz minden hegy és dombvidéki településnek a környezetbarát egyszerű és olcsó megoldások területén a fenti témakörökben. Az elkészülés során, a monitorozás alatt, majd azt követően a helyszínen kialakított tanösvényen, tájékoztató táblák, személyes vezetés, applikáció vagy okos eszköz segítségével telefonon, tableten, laptopon, de akár otthonról is megtekinthető, bejárható lesz az egész „cicamica” projekt. Az önkormányzat szívesen vár minden érdeklődőt, aki tájékozódni szeretne a témában.

Húsvéti Szöszölde

A komor tél elmúltával vidámsággal indította a tavaszt Püspökszilágy Önkormányzata és bolondos húsvéti szöszöldébe invitálta a kicsiket és nagyokat egyaránt.

A Művelődési Házban tartott kézműves foglalkozásra sokan kíváncsiak voltak és a szervezők legnagyobb öröme csupa pozitív visszajelzés érkezett. A kicsik lelkesen ragasztottak, festettek és szebbnél-szebb alkotások születtek.

A saját készítésű bárányokat, csibéket és nyuszikat mindenki hazavihette, de csak miután teletömte pocakját süttikkel és pogácsákkal.

Író-olvasó találkozó a könyvtárban

Április végén, együttműködve a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárral, író-olvasó találkozót szervezett Püspökszilágy Község Önkormányzata a legkisebbeknek.

Az esemény vendége volt Vadadi Adrienn író, aki egy fantasztikus interaktív előadással szórakoztatta a gyerekeket. A kicsik nagyon élvezték a meséket, aktívak voltak, vidámak és cserfesek.

Az író nagyon kedves és közvetlen teremtés, aki igazán tudta, hogyan kell elvarázsolni a kis közönséget. A könyvtárban megtalálható könyveit hamar ki is kölcsönözték a gyerekek.

RÁD

Falunap és ITET Információs Nap Rádon

Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2019. május 25-én rendezte meg az idei Falunapot és az ITET Információs Napot, a helyi Tornacsarnok, Sportpálya és Pihenő Park területén.

A Falunap színhelyén az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) egész napos tájékoztatót és konzultációt biztosító jelenléttel tartott fenn információs pontot, hasonlóan az elmúlt évhez.

Rendezvényünk nagy sikert aratott, látogatottsága minden évben

egyre nagyobb létszámú, ami az idén közel nyolcszáz fő látogatót és résztvevőt jelentett – mondta Lieszkovszki Gábor polgármester.

Mindeközben az önkormányzati ciklus utolsó évében az épülő új Egészség ház mellett, megkezdődött a Rádi Község háza energetikai korszerűsítése projekt kivitelezése is, amelyre az eredményes pályázata alapján 26 519 193 forint vissza nem térítendő támogatás kapott a község. A közbeszerzési eljárás alapján kiválasztott legjobb árajánlat 29 695 495 Ft volt, a többletkiadást az

önkormányzat önrészként vállalva fizeti ki. A Községháza energetikai korszerűsítése magába foglalja többek között az épület külső hőszigetelését, napelemek felszerelését, az épület gépé-

szeti felújítását, és a tanácskozó terem oldalkijáratának cseréjét. Ennek a beruházásnak a befejezése csakúgy, mint az új Egészségház átadása, 2019. év nyarán várható.

VÁCKISÚJFALU

Majális Váckisújfalun

Hosszú évek után idén május elsején, újból volt majális Váckisújfalun. Az egész falut megmozgató rendezvénynek az óvodaudvar adott otthont.

Örömmel fogtak össze Újfalu lakosai, hogy egy régi szokást újból felelevenítsenek. A falu lakosi szívesen vettek részt az előkészületi munkákban és az aznapi foglalatosságban. Sokan kétkezi segítséggel (székek, padok, asztalok, üstházak kipakolása, krumpli hámozás, májusfa állítás), voltak akik anyagi hozzájárulással, az alapanyagok beszerzésével (szarvas- borjúhús, fűszerek, italok, pogácsa) tették színesebbé, színvonalasabbá az egész napos bulizást.

KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSOK KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK

A rendezvényt színesítette az egész napos élőzene, ugráló vár a gyerekeknek, kézműves foglalkozások, ki tud többet Váckisújfaluról vetélkedő és a kézműves vásár is.

A majálison résztvevők egybehangzó véleménye volt, hogy nagyon örültek ennek a szép május elsejének és kivétel nélkül mindenki nagyon jól érezte magát. Mindenkinek nagyon ízlett a bográcsban készült borjú- és szarvaspörkölt. A lakosok nagy elégedettséggel fogadták a korlátlan, jegy nélküli étel- ital fogyasztást.

KREATÍV SAROK A MAJÁLISON

Elnézve a lakosok (kicsik, nagyok, idősek, fiatalok) jó kedvét, örömteli mosolygós arcát, ezt a rendezvényt a következő években is meg kell rendezni. Végül köszönet Mindenkinek (név nélkül, hogy senki ne maradjon ki) aki segített a szervezésben, a kétkezi munkájával, anyagi hozzájárulással, köszönet a foglalkozást vezetőknél, a vetélkedő szervezőnek – zárta gondolatait Szilágyi Gábor megbízott polgármester.

A Váckisújfalui Kisvakond Óvoda életéből

A Váckisújfalui Kisvakond Óvoda május 24-én megtartotta a hagyományos évszázadi évzáró és ballagási ünnepségét. 20 óvodás gyermek mutatta be a szülőknek az ez évben tanult verseket, mondókákat és játékokat, valamint gyermeknappal összekötött sportnap is színesítette a májusi óvodai életet.

Az óvodában a gyermekeknek német foglalkozásokat is tartanak, így ízelítőt adtak a német táncokból és versekből is. Két gyermeket búcsúztattak el, ők szeptemberben iskolások lesznek.

Évszázadi évzáró után is változatos programokat szerveztek az óvodásoknak. A könyvtár vezetője egy mesedélutótt szervezett a gyermekeknek, valamint még egy másik mesélő is ellátogatott az óvodába Szlovákiából, akitől „Az eltáncolt cipellők” című mesét hallgathatták meg a gyerekek.

AZ ÓVODÁSOK MŰSORA

III. Családi nap Váchartyánban

Hagyományt teremtő módon harmadjára lett megrendezve Váchartyánban 2019. május 1-jén a III. Családi nap és Sport délután.

A rendezvény célja a kellemes időtöltés, az egészségtudatos életmód népszerűsítése, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő készségek fejlesztése és elősegítése, továbbá figyelemfelhívás a sport szerepének fontosságára és a mozgás örömeinek meg tapasztalására. Fontos, hogy a családok együtt vettek részt a rendezvényen, hiszen a közös élmény még jobban összehozza a családokat, erősíti a közösséget.

11 órától kezdődött a regisztráció, majd bemelegítő futás volt Bucs-Tonk Dórával. Ezt követte a váltó futás, majd pedig a családi futás. A nap folyamán találkozhattunk a következő programokkal: Alakformáló torna Rubinek Judit vezetésével, Karate bemutató Bucs-Tonk Dorával, Röplabda Bucs-Tonk Leventével, Kosárlabda Rózsa Zsolt vezetésével, Ügyességi Játékok Turányi Jánossal

Továbbá lehetett tollaslabdázni, kötelek húzni, valamint volt kutyás bemutató, hip-hop táncbemutató és táncház. A focirajongók sem maradtak program nélkül, ők a Vácrátót – Váchartyán labdarúgó mérkőzését nézhették meg. A háttér programokban pedig volt vérnyomásmérés, vércukormérés, hennafestés, lovaglási lehetőség, gyermekeknek kreatív foglalkozás, ugráló vár és büfé.

A délután folyamán a szervezők a helyszínen főzött babgulyással kedveskedtek a résztvevőknek. Nagyon jól telt el ez a mozgással teli nap, reméljük mindenki jól érezte magát, megtalálta a számára legmegfelelőbb mozgásformát, élményekkel gazdagodva, de kellemesen elfáradva térhetett haza. A szervezők, Váchartyán Község Önkormányzata és Váchartyán KSE, megköszöni mindenkinek a részvételt a családi napon. A szervezőknek köszönet a munkájukért, mely lehetővé tette, hogy ez a nap megvalósulhasson – mondta Horgász Marianna az esemény szervezője.

A KUTYÁS BEMUTATÓ LEKES RÉSZTVEVŐI

Májusi programok a váchartyáni óvodában

A májusi hónap, mint minden évben, most is izgalmas, élménydús programokat, eseményeket tartogatott gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt a váchartyáni óvodában.

Az Anyák napi köszöntésekkel kezdődött a május a váchartyáni óvodában. Csoportonként 3 napon át ünnepelték az Anyukákat, akiket alkalomnak megfelelő versekkel, dalokkal, szép kis ajándékkal, virággal köszöntöttek gyerekeik. Mindhárom csoportban az ünnepi délutánok megható pillanatai könnycseppeket varázsoltak az Édesanyák szemében.

Május 10-én, immár harmadik alkalommal került sor a „Családi délutánra” az óvodában. A szervezők szerették volna ezúttal is, ha egy emlékeztető, élményekkel teli, mozgásban és vidámságban gazdag délutánt tudnak megvalósítani, ahol gyerekek, felnőttek egyaránt jól érzik magukat, ha csak néhány órára, de egy kicsit gondolva az egészséges életmódra is. A program fő célja, hogy a családok együtt szórakozzanak, mozogjanak, sportoljanak. A szülők példamutatásával a gyermekek mozgásszeretete beépüljön a mindennapjaikba, mivel a 3-7 éves korú gyermekek életét meghatározza a szülőkkel történő együttmozgás és mozgásfejlesztés. A rendezvény egybeesett a „Madarak és fák” jeles nappal, ennek okán a szervezők meghívták a Szegedi Látványsszínházat, akik bemutatták „Artúr a bátrak legbátrabbika” című interaktív mese előadásukat. A környezetvédelem elemeit játékos formában csempészték a műsorba, így segítve a játékos tanulást és fejlődést. Gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt tetszett a műsor, vidám, mókás, interaktív jellege megmozgatta az előadáson résztvevőket. A mese után, Kolumbán Attila fociedző

irányításával, ügyességi versenyfeladatokkal, focival folytatódott a délután, közben Bucs-Tonk Veronika Dóra karate edző közreműködésével fitness tornagyakorlatokat végeztek az óvodások. A gyerekek nagy élvezettel, lelkesedéssel, és örömmel vettek részt a mozgásos tevékenységeken és a program zárásáig kitartóan rúgták a labdát.

Az óvoda ünnepelőbe öltözött, május 23-án amikor a kis és középső csoportosok évszázó ünnepélyét tartottuk. Az évszázó ünnepélyek alkalmat adnak arra, hogy egy kicsit visszapiantssunk az elmúlt évre. Hogy ez a gyerekeknek is érdekes, örömteli legyen, elsősorban azokra a mondókákra, dalokra, versekre, mesére gondolunk vissza ilyenkor, amelyeket ők is szeretnek, amelyek kiemelkednek óvodai életükből: elsősorban az egyes évszakokra, ünnepekre. Mindkét csoport a gyerekek életkorának megfelelő, szép műsorral kedveskedett a szülőknek, hozzátartozóknak, meghívott vendégeknek – mondta Bálintné György Enikő óvodavezető.

Idén 25 fő nagycsoportos óvodás búcsúzik az óvodától. Évszázóval egybekötött Ballagó Ünnepélyüket május 31-én tartották a Váchartyáni Művelődési Házban.

Május 24-én délelőtt az óvoda udvarán Gyermeknap programot szerveztek játékos tevékenységekkel, versenyjátékokkal, légvárral. Meglepetésként óriás buborékok tették még színesebbé, emlékeztetésebbé a gyermeknap délelőttöt, amellyel remélhetőleg sikerült megörvendeztetni az óvodásokat. Délután a már hagyománnyá vált „Ovi buli” tartották meg, változatos programokkal.

„Vili és Taki Zenefonja Dörmivel” zenés interaktív műsorral kezdődött a délután, majd az óvodások zenés ovitorna bemutatójával folytatódott, közben lovaglásra és póniló simogatásra is volt lehetőség. A csillámos testdíszítés a kicsik, a hennafestés a nagyobbak, míg a zsákbamacska mindkét korosztály között osztatlan sikert aratott.

Reméljük, hogy kicsitől a nagyig, mindenki jól érezte magát ezen a napon is, és mindenkinek köszönjük, hogy hozzájárultak az „Ovi buli” sikeréhez. Ezúttal is, mint minden nevelési évben, szeretném megköszönni mindhárom csoportban a Szülők által nyújtott mindenféle segítséget, támogatást, valamint a Szülői Munkaközösség és az óvodai Alapítvány közreműködését az óvodai hétköznapiak, programok, ünnepélyek sikeres lebonyolításában.

Külön köszönöm azoknak a szülőknek, nagyszülőknek, akik az április 27-i társadalmi munkán részt vettek és így hozzájárultak ahhoz, hogy a szép óvodai környezetünket még szebbé, esztétikusabbá varázsoljuk – emelte ki Bálintné György Enikő óvodavezető.

Ez a nap ismételten megmutatta számunkra, hogy összefogással, emberi segítséggel, munkával egy közös cél érdekében látványos, szép eredményt lehet elérni. Végezetül, de nem utolsósorban köszönetet szeretnék mondani Váchartyán Község Önkormányzatának, az Önkormányzat dolgozóinak és a Képviselő testületnek, hiszen együttműködés, anyagi támogatás, segítség nélkül nem tudnánk megvalósítani, fenntartani óvodánk színvonalas jellegét – zárta gondolatait Bálintné György Enikő.

VÁCDUKA

Angol nyelvi szövegértő Verseny Vácdukán

A SZÖVEGÉRTŐ VERSENY RÉSZTVEVŐI

2019-ben már hetedik alkalommal rendezte meg a vácdukai Benedek Elek Általános Iskola a Pattanó Szikra akkreditált, térségi hatókörű Tehetségpont, a Váci Tankerület és a Vácduka Község Önkormányzata támogatásával az Angol Nyelvi Szövegértő Versenyt.

Nyolc környékbeli települések iskoláiból jött gyerekek, két korcsoportban mérték össze tudásukat. Az 5-6. osztályosok háromfős csapatokban oldották meg a feladatokat, illetve a szituációs helyzeteket. A 7-8. osztályosok már több és nehezebb beszéd és hallásgyakorlatot kaptak. Minden nehézség ellenére a meghatározott időn belül mindenki válaszolni tudott a kérdésekre.

A megjelent 106 versenyző jókedvűen, fáradtan, ajándékokkal együtt tért haza a versenyről. Nagy öröm látni, hogy az angol nyelvet töretlen lendülettel, nagyszámban tanulják a diákok és szívesen teszik próbára tudásukat. Mind a vácdukai iskola igazgatója és mind Vácduka polgármestere egyaránt kiemelte, hogy az idegennyelv tanulása és tudása a mai világban különösen fontos és meghatározó.

Minél jobban tud valaki egy másik nyelvet, annál széleslátókörűbb gondolkodása és felfogása lesz, valamint rugalmasabban tud alkalmazkodni az élet kihívásaihoz – mondta Makkos László polgármester.

A Társulásról friss információk a www.izotoptarsulas.hu oldalon és Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás néven a Facebookon is elérhetőek!

Az ITET Magazin az ES csatornán a UPC és az INVITEL kábelhálózatokon az ITET településeken látható.
A településekről készült felvételek szerdánként 18:00-19:00 között.

A kiadásért felelős: Edelman György, ITET elnök